

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeberg 4 - 1000 BRUSSEL

Brussel, 3 juli 2020

Uw brief van: 2 juni 2020
Uw kenmerk: NDC 202.2
Ons kenmerk: 52.136-52.141-52.145/II/N
NB

Betreft: klacht met betrekking tot meertalige informatie over coronavirus

In zitting van 3 juli 2020 onderzocht de Nederlandse afdeling van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht een klacht ingediend omwille van het feit dat de gemeente Liedekerke in het Nederlands, het Frans, het Engels en het Arabisch op facebook een bericht heeft verspreid over welke gezondheidsmaatregelen de moslimgemeenschap dient na te leven tijdens het vieren van de ramadan.

In uw brief van 2 juni 2020 heeft u de VCT het volgende meegedeeld:

“Sinds 14 maart 2020 bevindt het land zich in een federale fase. Dit houdt in dat de opgelegde maatregelen om de verdere verspreiding van het coronavirus COVID-19 te verspreiden op een uniforme en coherente manier over het hele land uitgevoerd worden.

De Dienst Noodplanning van de Provincie Vlaams-Brabant heeft ons met hun e-mail van 21 april 2020 een aantal affiches bezorgd in verband met de ramadan. Deze affiches kaderen in de sensibiliseringscampagne gericht aan de moslimgemeenschap. Het gemeentebestuur had de toelating om deze affiches naar eigen goeddunken te gebruiken. De bedoeling was om een zo ruim mogelijk publiek te bereiken.

Deze affiches zijn afkomstig van het nationaal crisiscentrum. Het gemeentebestuur heeft de opdracht om consequent mee te werken aan de maatregelen die getroffen zijn door het nationaal crisiscentrum. Bijgevolg heeft het gemeentebestuur deze affiches verspreid in de drie landstalen, het Engels of het Arabisch. Deze verspreiding is gebeurd zowel op papier als digitaal op de gemeentelijke webtoepassing en in de sociale media.

De gemeente Liedekerke is gelegen in het Nederlandse taalgebied. Het uitgangspunt van de taalwetgeving is dat de bestuurstaal het Nederland is, en het Nederlands dus uitsluitend gebruikt worden in de betrekkingen met particulieren. De taalwetgeving laat in uitzonderlijke gevallen toch toe dat vreemde talen worden gebruikt, bijvoorbeeld voor het informeren van bepaalde doelgroepen. Dit was duidelijk het geval met de affiches in verband met de ramadan

Het Agentschap Integratie en Inburgering laat in een e-mail van 3 april 2020 weten dat tijdens de uitbraak van het coronavirus het belangrijk is dat iedereen onmiddellijk kennis kan nemen van de genomen maatregelen en deze correct opvolgt en naleeft. Het is bijgevolg cruciaal om de gehele bevolking te informeren over de genomen maatregelen. Daarom is het aangewezen om deze informatie, naast de voorgeschreven bestuurs taal, eveneens te verspreiden in andere nuttige talen daar waar effectief veel anderstaligen aanwezig zijn. Van de inwoners van de gemeente Liedekerke is 6 % van vreemde nationaliteit; het aantal inwoners dat een vreemde taal spreekt ligt nog hoger. Dit aantal rechtvaardigt de verspreiding van corona-gerelateerde informatie in andere talen dan het Nederlands.

Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat het gemeentebestuur gehandeld heeft in overeenstemming met de geldende taalwetgeving, zoals ze geïnterpreteerd wordt door de Raad van State en de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, en uiteengezet in de omzendbrief van 8 juli 2005 BA-2005/03 betreffende het taalgebruik in de gemeente- en O.C.M.W.-besturen en in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden – interpretatie en gevolgen van de arresten van de Raad van State van 23 december 2004.”

*
* *

In zijn brief van 19 juni 2020 deelde de heer Bart Somers, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen het volgende mee aan de VCT:

“Op grond van artikel 11, § 1 (van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT)) mag de gemeente Liedekerke uitsluitend het Nederlands gebruiken voor haar berichten en mededelingen.

De coronacrisis is een uitzonderlijke situatie. Om de gezondheid en veiligheid van de bevolking te waarborgen, moet gepast gecommuniceerd worden. De vertaling van de crisiscommunicatie naar een vreemde taal draagt ertoe bij dat de boodschap ook anderstaligen bereikt.

De overheid moet stappen ondernemen als er sprake is van een reëel en imminent risico op het leven of op de fysieke integriteit, waarvan de autoriteiten op de hoogte zijn of behoorden te zijn (de zogenaamde positieve verplichtingen). Het Europees Hof voor de rechten van de mens verwijst naar het recht van het publiek op informatie (artikel 2 EVRM) en een verplichting om essentiële informatie aan het publiek ter beschikking te stellen (artikel 8 EVRM).

Het Hof deed nog geen uitspraak over de vraag of degelijke informatie ook impliceert dat die in bepaalde gevallen meertalig moet zijn.

Rechtsleer wijst erop dat meertalige communicatie soms noodzakelijk is om een effectief recht op informatie te garanderen:

“Alhoewel het Hof nog geen taalgerelateerde verplichtingen heeft afgeleid uit dat recht van het publiek op informatie, komt het voor dat een effectieve en adequate communicatie in bepaalde situaties anderstalige berichten kan vereisen, als het recht op leven of op fysieke integriteit bedrieg is. Anders zou dat recht theoretisch en illusoir blijven (J. BERNAERTS,

“Meertalige communicatie in crisissituaties: nood aan een wettelijk kader”, *De Juristenkrant* 29 april 2020, 14).

Tot slot verwijs ik naar de aanbevelingen van *Human Rights Watch* naar aanleiding van de coronacrisis. In deze aanbevelingen wordt aangedrongen op meertalige communicatie:

“All information about COVID-19 should be accessible and available in multiple languages, including for those with low or no literacy.”

Tijdens de uitbraak van het coronacrisis is het belangrijk dat iedereen onmiddellijk kennis kan nemen van de genomen maatregelen en deze correct opvolgt en naleeft. Het is bijgevolg cruciaal om de gehele bevolking te informeren over de genomen maatregelen. Daarom is het aangewezen om deze informatie, naast de voorgeschreven bestuurstaal, eveneens te verspreiden in andere nuttige talen daar waar effectief veel anderstaligen aanwezig zijn. Deze afwijking geldt enkel voor de communicatie over de maatregelen die genomen worden in het kader van het coronavirus/COVID-19.

Dit werd ook zo gecommuniceerd op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

De gemeente Liedekerke kan binnen dit kader meertalig communiceren”

*
* *

Op 24 maart 2020 werd het volgende gepubliceerd op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur:

“De Vlaamse steden en gemeenten, zonder taalfaciliteiten, moeten hun algemene communicatie in het Nederlands verspreiden. De Vlaamse gemeenten met taalfaciliteiten moeten hun algemene communicatie in het Nederlands en het Frans, met voorrang voor het Nederlands, verspreiden. Dat volgt uit de Bestuurstaalwet.

Tijdens de uitbraak van het coronavirus is het belangrijk dat iedereen onmiddellijk kan kennis nemen van de genomen maatregelen en deze correct opvolgt en naleeft. Het is bijgevolg cruciaal om de gehele bevolking te informeren over de genomen maatregelen. Daarom is het aangewezen om deze informatie, naast de voorgeschreven bestuurstaal, eveneens te verspreiden in andere nuttige talen daar waar effectief veel anderstaligen aanwezig zijn.

Het Agentschap Integratie en Inburgering stelt meertalige informatie over deze maatregelen ter beschikking.

Deze afwijking geldt enkel voor de communicatie over de maatregelen die genomen worden in het kader van het coronavirus/COVID-19.

*
* *

De plaatselijke diensten in het homogeen Nederlandse taalgebied stellen hun berichten en mededelingen aan het publiek uitsluitend in het Nederlands (art. 11, § 1 SWT).

De Nederlandse afdeling van de VCT heeft in verschillende adviezen gesteld dat zij er zich van bewust is dat administraties en openbare diensten heden ten dage regelmatig in contact komen met een anderstalig publiek door de aard van de dienstverlening en door specifieke projecten die door hen worden ontwikkeld, bijvoorbeeld in het kader van integratie. Het gebruik van vreemde talen, naast de SWT, kan dan wenselijk zijn.

De VCT heeft in haar rechtspraak aanvaard dat voor specifieke projecten een andere taal of talen kunnen worden gebruikt dan deze die door de SWT worden voorgeschreven (VCT 49.138 van 30 juni 2017 en 47.055 van 18 september 2015). In de vaste rechtspraak van de VCT geldt deze uitzondering echter voor de plaatselijke diensten, en op voorwaarde dat het een vertaling betreft en dat in de anderstalige teksten duidelijk aangegeven staat dat het een vertaling betreft. Ook moet de tekst eveneens in de opgelegde taal of talen beschikbaar zijn zodat het duidelijk is dat particulieren over dezelfde informatie beschikken in de opgelegde taal of talen.

Deze vaste rechtspraak heeft als doel iedere uitzondering op de SWT te beperken tot hetgeen absoluut noodzakelijk is in het algemeen belang (VCT 9 november 2018, nr. 50.366). Iedere uitzondering dient aldus zo veel mogelijk beperkt te worden in zowel omvang als tijd, aangezien het gebruik van vreemde talen enkel uitzonderlijk of als overgangsmaatregel kan worden toegestaan. De VCT heeft bijvoorbeeld in het verleden gunstige adviezen gegeven over het gebruik van de andere talen toegestaan wanneer dit gebruik noodzakelijk was voor de volksgezondheid.

In kader van de coronacrisis is het gerechtvaardigd dat de maatregelen ter bestrijding van deze crisis in andere talen dan het Nederlands worden gesteld. Er werd echter nagelaten te vermelden dat deze teksten louter een vertaling zijn van de Nederlandse tekst. Deze vermelding is essentieel om te benadrukken dat ten gevolge van de Grondwet en de SWT de enige officiële bestuurstaal van de gemeente Liedekerke het Nederlands is.

De klacht wordt ontvankelijk en gegrond bevonden omwille van het feit dat niet aan de vormvereisten van de vaste adviespraktijk van de VCT is voldaan.